

Näringsutskottets betänkande 2022/23:NU11

Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Utskottet välkomnar Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar och anser att både regeringens skrivelse och Riksrevisionens granskning är värdefulla underlag för det fortsatta arbetet.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Skrivelse 2022/23:36 Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar	5
Utskottets ställningstagande	7
Särskilt yttrande	8
Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar (V)	8
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Skrivelsen	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar

Riksdagen lägger skrivelse 2022/23:36 till handlingarna.

Stockholm den 16 februari 2023

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Elisabeth Thand Ringqvist (C), Fredrik Olovsson (S), Jessica Stegrud (SD), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Marianne Fundahn (S), Isak From (S), Kjell Jansson (M), Louise Eklund (L), Daniel Lönn (SD), Aida Birinxhiku (S), Anna af Sillén (M), Lorena Delgado Varas (V) och Lili André (KD).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar (skr. 2022/23:36). Riksrevisionen överlämnade granskningsrapporten Statliga insatser för att stimulera investeringar i datacenter (RiR 2022:18) till riksdagen enligt 9 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. den 1 september 2022. Regeringen överlämnade skrivelsen Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar till riksdagen den 8 december 2022. Den 13 december 2022 informerade riksrevisor Helena Lindberg med medarbetare från Riksrevisionen utskottet om den aktuella granskningen.

Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen. I bilagan finns en förteckning över det förslag som behandlas i detta betänkande.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.
Jämför det särskilda yttrandet (V).

Skrivelsen

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har granskat de statliga insatserna för att stimulera investeringar i datorhallar¹. Den övergripande revisionsfrågan som Riksrevisionen ställer i rapporten är om regeringen och Skatteverket har säkerställt att väsentliga effekter av de statliga insatserna för att stimulera investeringar i datorhallar har beaktats, så att insatserna är effektiva.

Riksrevisionen gör bedömningen att regeringen, varken i utredningen eller genomförandet, har säkerställt att väsentliga effekter av de statliga insatserna för att stimulera investeringar i datorhallar har beaktats så att insatserna är effektiva med avseende på näringspolitiska och energipolitiska mål. Vidare menar Riksrevisionen att regeringen inte har behandlat nedsättningens energipolitiska betydelse, vilket även gäller för styrningen av det statliga investeringsfrämjandet. Regeringen har inte heller följt upp, utvärderat eller omprövat de insatser som Riksrevisionen har granskat. Riksrevisionen framhåller att det är osäkert om statens insatser för att stimulera investeringar i datorhallar har gett de avsedda näringspolitiska effekterna. Insatsernas konsekvenser inom energiområdet har samtidigt aktualiserats alltmer under de senaste åren. Riksrevisionen lämnar därför följande rekommendationer till regeringen:

- Gör en översyn av nedsättningen av energiskatten för datorhallar, grundad på en utvärdering av nedsättningens konsekvenser.
- Genomför åtgärder för att koppla ihop statliga insatser kring datorhallar med de energipolitiska målen.
- Förtydliga i styrningen av det statliga investeringsfrämjandet att det ingår i uppdraget att informera om nationella sakpolitiska mål av betydelse för varje investeringsområde. För investeringar i datorhallar handlar det främst om näringspolitiska och energipolitiska mål.

¹ Riksrevisionen använder i den aktuella granskningsrapporten benämningen *datacenter*, medan regeringen i skrivelsen använder *datorhall*. I detta betänkande används genomgående benämningen *datorhall*.

Regeringens bedömning

Regeringen instämmer delvis i Riksrevisionens iakttagelser.

Regeringen delar Riksrevisionens beskrivning av att fokus på energieffektiviseringar ökat sedan skattenedsättningen för datorhallar infördes. Regeringen konstaterar att den i budgetpropositionen för 2023 föreslår att skattenedsättning för datorhallar ska avskaffas. Detta innebär att datorhallar fr.o.m. juli 2023 kommer att möta samma energiskattemässiga förutsättningar som den övriga tjänstesektorn. Regeringen anger vidare att den inte avser att genomföra några ytterligare åtgärder när det gäller energiskatten på el som används i datorhallar.

Regeringen nämner därtill ett antal myndighetsuppdrag som rör energisystemet och datorhallar. Det handlar exempelvis om Energimyndighetens uppdrag att bl.a. analysera datorhallars energianvändning (I2022/01459) samt Tillväxtanalys utvärdering av de ekonomiska effekterna av elintensiv industri och under vilka förutsättningar staten ska främja den. Regeringen gör bedömningen att dessa uppdrag kommer att tydliggöra datorhallarnas bidrag till energisystemet och deras koppling till de energipolitiska målen.

När det gäller styrningen av Business Sweden delar regeringen inte Riksrevisionens beskrivning av Business Swedens uppdrag. Regeringen anger att uppdraget inbegriper att identifiera investeringsmöjligheter och att informera potentiella investerare om övergripande förutsättningar för investeringar i Sverige, i samråd med relevanta myndigheter. Uppdraget omfattar inte att ansvara för regeringens sakpolitiska mål eller de målkonflikter som följer av dem. Regeringen anser att det är positivt att Business Sweden kan fokusera på sitt uppdrag inom export- och investeringsfrämjandet genom att bistå företag med att komma i kontakt med relevanta myndigheter och aktörer så att företagen kan informera sig om relevanta förutsättningar. Regeringen konstaterar att vikten av att förmedla kontakter till relevanta myndigheter om förutsättningarna kan tydliggöras ytterligare i kommande uppdrag till Business Sweden.

Regeringens åtgärder

Regeringen anger att den inte avser att vidta några ytterligare åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser utöver det som beskrivits ovan. I och med denna redovisning anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Bakgrund och pågående arbete

Slopad skattenedsättning för datorhallar

Riksdagen beslutade den 13 december 2022 i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2023 om att skattenedsättningen för energiskatt på elektrisk kraft som förbrukas i datorhallar slopas (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51). Förändringarna träder i kraft den 1 juli 2023.

Utskottets ställningstagande

Regeringen överlämnade skrivelsen Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar till riksdagen i december 2022. I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning och sina åtgärder med anledning av de iakttagelser och rekommendationer som redogörs för i Riksrevisionens granskningsrapport. Utskottet välkomnar Riksrevisionens granskning och anser att både regeringens skrivelse och Riksrevisionens granskning är värdefulla underlag för det fortsatta arbetet. Utskottet kan notera att den nedsättning av energiskatten för datorhallar som Riksrevisionen rekommenderar regeringen att utvärdera kommer efter riksdagens beslut i december 2022 att slopas från den 1 juli 2023.

Därmed föreslår utskottet att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Särskilt yttrande

Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar (V)

Lorena Delgado Varas (V) anför:

Jag har i det föregående ställt mig bakom utskottets ställningstagande om att lägga regeringens skrivelse till handlingarna. Jag vill i detta särskilda yttrande dock tydliggöra min syn på insatserna för att stimulera investeringar i datorhallar. Jag och andra företrädare för Vänsterpartiet har tidigare varnat för att endast ett fåtal företag skulle gynnas av dessa insatser och att de utlovade arbetstillfällena skulle utebli. Riksrevisionens rapport visar nu att så blev fallet. Därutöver förbrukar dessa datorhallar stora mängder energi, vilket i en tid av effektbrist innebär att nedsättningen av energiskatt även ur ett energipolitiskt perspektiv blir en svårmotiverad prioritering. Därför anser jag att det är bra att nedsättningen av energiskatten för datorhallar slopas från den 1 juli 2023.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2022/23:36 Riksrevisionens rapport om statliga insatser för att stimulera investeringar i datorhallar.